

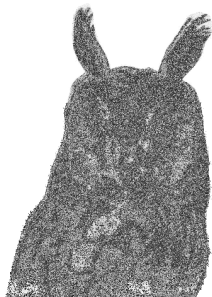
IVN afdeling Leeuwarden
Ledenadministratie
De Kei 262
8918 BK Leeuwarden

LEEUWENBOEKJE

HERFST 2011

IVN LEEUWARDEN E.O.

Oele de uil vertelt

Het jeugdblad van IWN LEEUWARDEN E.O.

Hier zien jullie alweer de een uitgave van ons jeugdblad. Nieuwsgierig wat de Oele nu weer heeft te vertellen. Lees maar gauw.

De Meerkoet

Ik ben een watervogel. Mijn lijf is zwart en mijn snavel is wit. Op mijn kop heb ik een witte vlek en ik ben 36-42 cm lang. Mijn oogjes zijn rood. Wij mannetjes maken een *piek* geluid en de vrouwtjes maken een *kouw* geluid. Ik eet

waterplanten en waterbeestjes.

Tussen mijn poten zitten zwemvliezen. Zwemmen kan ik ook onder water, dan spring ik eerst omhoog voordat ik onder water duik en kom ik als een kurk weer omhoog. Vliegen doe ik niet veel, meestal ren ik over het water.

Wij kunnen overigens wel goed vliegen. dit doen we als we grote afstanden afleggen. Bijvoorbeeld als we in de winter vanuit een ander land naar Nederland vliegen. In de winter komen er veel van ons naar Nederland om hier te overwinteren. We zitten dan in grote groepen bij elkaar.

Ons nest maken we van takjes en bladeren van waterplanten. Het nest ligt vaak boven het water en we maken dan een weggetje naar het water. Ook gebruiken we vaak afval in onze nesten zoals plastic.

Het vrouwtje legt 5-10 eieren. Onze jongen zijn eerst zwart met een rode kop. Daarna zijn de jongen grijs gekleurd, voordat ze veren krijgen en er net zo als ons (de ouders) uitzien. Na 8 weken kunnen onze jongen voor zichzelf zorgen. Vaak leggen we dan opnieuw eieren.

Wij mannetjesmeerkoeten maken veel ruzie over onze plek. Als er een andere op onze plek komt jagen we die weg met veel lawaai. We vechten ook en zetten dan onze poten in de borst van de andere meerkoet. We kunnen 10 jaar oud worden.

De Waterhoen

Ik ben zwart gekleurd. Mijn snavel is rood met een gele punt. Ook heb ik een rode vlek op mijn kop. Onder mijn staart heb ik een witte vlek en ik heb een witte streep om mijn zijkant. Het geluid dat wij maken klinkt als *kurk kirik*.

Als ik opvlieg vanuit het water maak ik een lange aanloop over het water. Tussen mijn poten zitten geen zwemvliezen. Wij kunnen ook over waterplanten lopen en onder water zwemmen kan ik heel goed.

Mijn eten zoek ik vaak op de kant. Ik eet waterplanten en de zaden hiervan en insecten en spinnen en wormen. Wij eten ook bessen en bladeren.

Ons nest heeft meestal 5-10 eieren. Het nest maken wij op het water van bladeren van waterplanten en takjes. Ook maken wij soms een nest in een boom. Soms liggen er wel 20 eieren in ons nest deze zijn dan van verschillende vrouwtjes.

Onze kuikens zijn zwart met een blauwe kop. Meestal leggen we 2 keer per jaar eieren. De oudere jongen voeren soms de jongere jongen. In de winter komen er ook waterhoentjes uit andere landen om te overwinteren. En zitten we in grote groepen bij elkaar. Wij kunnen 11 jaar oud worden.

Christine Rook

September herfstmaand

September wordt wel de herfstmaand genoemd, omdat in deze maand de herfst begint.

Als je naar de bomen kijkt, zie je de bladeren verkleuren. En de blaadjes vallen naar beneden.

In de herfst wordt het langzaam kouder.

Dieren en planten passen zich hier aan.
Paddenstoelen schieten uit de grond, doordat de grond nat is.
Vruchten van de bomen vallen op de grond, denk aan eikels, zaden en kastanjes.

Dieren die moeten overwinteren gaan al voedsel verzamelen, om straks de winter te kunnen overleven.

Ook vogels die hier in de winter niet kunnen overleven, trekken weg naar warmere streken.

Slangen, vleermuizen, padden, kikkers en egels, zijn onder andere dieren, die een plaats zoeken om te kunnen overleven.

Wiesje Spijkstra

Programma Werkgroep jeugd IVN 2011

Braakballen pluizen op zaterdag 29 oktober

Gratis voor kinderen van 6 tot 14 jaar.

Ben je benieuwd wat een uil gegeten heeft?
Je kunt uilenballen onderzoeken.
Uilenballen spuugt een uil uit na het eten. In deze uilenballen zitten botjes van dieren die de uil heeft opgegeten.

Kijk wat er allemaal in een braakbal zit op

Datum: 29 oktober 2011.
Locatie: Bibliotheek Leeuwarden aan het Beursplein
Tijd: 13:30 u – 15:30 u.
Opgave: Christine Rook (058) 267 08 91

Wil je meer weten of je aanmelden bij de werkgroep?

Neem dan contact op met Christine Rook, telefoon (058) 267 08 91 of e-mail christinerook@planet.nl.

Oorwurm moeders zorgen voor hun kinderen.

Vorige week in de tuin tilde ik een grote stenen bloempot op en dat vonden een groot aantal beestjes helemaal niet leuk. Ze zaten daar net zo lekker verstopt. Het waren blauwgrijze pissebedden en een oorwurm. Pissebedden vind je heel vaak op vochtige donkere plaatsen, maar Oorwurmen verstoppelen zich ook graag in allerlei andere nauwe ruimtes. Nee, niet in onze oren hoor, maar wel bijvoorbeeld in bloemkelken tussen de blaadjes. En zo kan het wel eens gebeuren dat een oorwurm met verstoppelaars en al in het vliegtuig naar het buitenland gaat. Zo zijn er Nederlandse oorwurmen in Amerika terecht gekomen.

Een oorwurm of oorworm is helemaal geen worm, maar een insect met 6 pootjes, 2 voelsprietten of antennes en onder hun schild zelfs vleugeltjes. Dat wegkruipen doen ze vooral overdag. 's Avonds gaan ze op pad om kleine diertjes zoals bladluizen te eten of rupsen en soms ook een bloemblaadje of een stukje fruit.

Een mannetjes oorwurm heeft een kromme tang aan zijn achterlijf en die gebruikt hij om het vrouwtje vast te houden als ze paren. Soms gebruikt hij het tangetje ook om wegglopende luizen mee vast te pakken. Vrouwtjes hebben een bijna recht tangetje, zo kun je het verschil zien tussen vader en moeder oorwurm.

Samen overwinteren ze in een holletje. In het voorjaar zorgt moeder oorwurm voor hun ongeveer 50 eitjes. De vader stuurt ze dan uit het ondergrondse nest, hij mag niet helpen.

De eitjes mogen niet uitdrogen, maar ook niet beschimmelen, dat is een precies werkje. Als de eitjes uit komen geeft moeder oorwurm de hele jonge oorwurmpjes (nimfjes) te eten. Ze zorgt ervoor dat ze in het nest blijven, totdat ze 4 of 5 keer zijn verveld, dan zijn ze groot genoeg om het nest te verlaten. Veel dieren zorgen voor hun jongen, maar insecten doen dat bijna nooit, dus zo'n oorwurm is wel een bijzonder beestje.

Renée Ras

Oele nodigt speciaal **kinderen** uit om eens wat te schrijven,
over een natuur avontuur.

Inzendingen voor **15 december** bij de redactie:

Yde Zijlstra, Atsmastate 1, 8925 HB Leeuwarden
e-mail adres: ydezijlstra@live.nl

en

Renée Ras, De Kei 262, 8918 BK Leeuwarden
e-mail adres: reneerasnatuur@gmail.nl

IVN Leeuwarden
Vereniging voor natuur- en
milieueducatie

Wist U

dat Leeuwarden een trektelpost heeft in het Leeuwarder Bos
en

dat op de website een link te vinden is met getelde aantallen?

dat er binnenkort weer nieuwe foto's op de site staan

www.ivnleeuwarden.nl

www.ivn.nl/fryslan/

Hamster Mieden...
 ...Een ervaring om nooit te vergeten!

Arrangementen voor scholen en groepen

Genieten van dieren en natuur

De Buoren 66, 9289 HH Drogelham, tel: 0512 - 331 367
 email: tkroj@hamstermieden.nl website: www.hamstermieden.nl

Ontdek de werelden van

VMBOGROEN
www.vmbogroen-friesland.nl

MBOGROEN
www.mbogroen-friesland.nl